

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide tartoznak

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 ft — kr
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy óra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábspeticitor egyszeri beiktatásért 5 kr
Hélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábspeticitorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szombat, nov. 8.

219. szám

Nemzeti szögyen.

(T.) Igaz, hogy nincs könnyebb a kritikánál és hogy mindenki legjobban érzi a maga baját; mindenki legjobban tudja, hogy miért tett így és nem amúgy, de vannak esetek, melyekben egyes helytelen tettek annyira világosan állnak szemünk előtt, hogy az illető elkövetőnek minden védekezése hasztalan.

Mikor e sorokat írom, az a hír olvasható a lapokban, hogy Khartum el-esett, és hogy Gordon tábornok fogva van. Lehet, hogy mire e sorok napvilágot látnak, meglesz az a hír, ameddig az a hír, akár nem lesz, már maga az a feltevés, hogy Khartum eleste minden pillanatban lehetséges, Anglia pedig oly gyámoltalan helyzetben van, hogy 4000 angol megmentését nem tehet semmit, annyira lealacsonyítja előttünk nemcsak magát az angol kormányt, de még a hatalmat is, melyet Anglia képvisel, hogy az angol lobogó eddigi nagy tekintélye egyszerre elmosódik, és kezdjük elfogadni amaz államférfiak véleményét, kik az angol hatalom hanyatlását jelzik.

Hogy a 4000 angol ily kelepcebe lett szorítva, az a Gladstone kabinet hibája, de hogy 4000 angol katonát élet-halál küzdelme felett egy nemzet, az apák és anyák ezre elaludják, s ne bírja oda kényszeríteni kormányát, hogy az ország és nemzet méltóságával a 4000 embert is megmentse, az már nemzeti gyámoltalanságra mutat, a mit eddig le-alább, nem lehetett az angol nemzet szemére vetni, de most elmondhatjuk, hogy a tonkingi kérdésben Franciaország sokkal nagyobbak és erősebbnek mutatja magát.

Vagy nem kellett volna ama 4000 angolt a Mahdi serege ellen küldeni, vagy ha oda küldték, nem lett volna szabad cserben hagyni, mert ez, nemcsak hogy megengedhetetlen embertelenség, de istente enség is, és a mai században nem találni párjára. Gladstone pénzügyi intézkedéseket csinál, fennen hirdeti a

nemzet előtt, hogy mennyire rendezte Anglia pénzügyeit, és azon száz milliók-ból nem kerül ki oly összeg, hogy abból egy expedíciót összeállítva, 4000 angol katonának életét, s az angol hatalom tekintélyét, mely ime az egész világ előtt hanyatlani indul, megmentsék.

Vajjon mit szól ehhez Kossuth Lajos? Ő az angol nemzetet tartja a világ első nemzetének, hát megengedhetőnek tartja-e azt, hogy a világ első nemzete ennyire gondoljon saját véreivel és jó hírnevével? Nem-e fellázadna az egész Magyarország, nem riadó harsogna-e Kárpátoktól le egész Adriáig ha ily iróztató körülmények közt senyv-dne 4000 magyar fia? Revolverekkel állnánk az oly miniszterelnök ajtajához, ki ily embertelentül hagyta magára 4000 magyart, s gyermekeinket követelnénk tőle vissza. És az a többség, melyet mameluk hadnak nevez az ellenzéki segédeskedés, mint egy ember Sámsoni erővel rázná meg a kormányzás épületének oszlopait, hogy vagy elvesznének mindnyájan, vagy kiszabadítanánk gyermekeinket!

És mily magasztosan emelkednek ki egy Gladstone mellett a Tisza Kálmán alakja, kiről még csak feltételezni se lehet azt, hogy négy ezer magyarnak elevezen való eltemetését a Gladstone szemével nézze, s pénzmanipulációival igyekezzék elűzni. De nincs is annyi pénz, amennyiért ily embertelenséget követne el a magyar nemzet.

Még pedig akár esett el Khartum akár nem, de annyi igaz, hogy elesése minden pillanatban lehetséges. Csataban hullni el hadseregnek hősi dolog, amde 4000 embert hinarba vinni, és ott magára hagyni, oly megengedhetetlen gyávaság, a melyet nem mutat fel a világ történelem, szögyenbéllyeg az angol nemzet homlokán, hogy ezentul ugyan nem büszkélkedhetik az ő angolságára senki fia.

A képviselőház pénzügyi bizottsága a költségvetést előreláthatólag e hónap 20-ig

teljesen le fogja tárgyalni, úgy hogy a képviselőház első ülésében már a pénzügyi bizottság jelentése benyújtva lesz és a képviselőház még november havában annak tárgyalását megkezdheti; így tehát kilátásban van, hogy a költségvetés még a folyó év vége előtt legfőbb szentesítés alá terjeszhető lesz.

— Képviselő-választás. Dicső-Szent mártón Kemény János b, a szabadelvű párt jelöltje, 331 szavazattöbbséggel országgyűlési képviselővé választatott.

A főrendiház reformjára vonatkozó törvényjavaslat ügyében a képviselőház által kiküldött huszonegyes bizottság a törvényjavaslat felett a tanácskozást e hó 17-én délután tartandó ülésében kezdi meg.

Az építőmesterségek.

— nov. 6.

Az ipartörvény az építő mesterségek gyakorlásának szabályozását, a mig erről esetleg külön törvény fog rendelkezni a földmívelés, ipar, és kereskedelmi miniszterre bízta. Midőn a miniszter egy másik törvényből felhatalmazás alapján a képzéshez kötött mesterségek sorozatát megállapította, az építőmesterségeket is ezek közé vette. De ezen ipar üzését engedélyhez is kötötte a törvény. A földmívelési miniszter mar most rendeltet bocsát ki valamennyi törvényhatósághoz az építő mesterségek megkezdésének és gyakorlásának szabályozása végett.

A rendelet 4 fejezetből áll és pedig az első fejezet megállapítja, hogy mely iparok tartoznak az építőmesterségek fogalma alá, valamint az iparok hatáskörét; a 2-ik fejezet szól az építőmester képzéséről, a 3-ik a kőműves, kőfaragó és ácsmesterségek képzéséről, a 4 az engedély kiadásáról. A rendelet intézkedései a következők:

Az építőmesterségek fogalma alá esik az építőmester, a kőműves, az ácsmester és a kőfaragó mester ipara. Az építőmester az építkezés terén előforduló minden munkát beleértve hozzátartozó összes iparokat is, önállóan létesíthet. — A kőművesmester minden föld, kőműves- és elhelyező munkát foglaltatthat s azonkívül egyszerű szerkezetű földszintes lakóházakat és gazdasági épületeket építőmester közbenjötté nélkül saját felelősségére építhet s az ott előforduló összes munkákat vezetheti és végre hajthat. Hatósági szabályrendelettel a földszintes la-

kóházak építhetése kivethető a kőművesmester hatásköre alól. — A kőfaragómester a saját mesterségére vágó minden munkát saját felelősségére végrehajthatja. — Az ácsmester a saját mesterségére vágó minden munkát, valamint egész építkezéseket is, a melyek faszervezetűek, saját felelőssége alatt végrehajthat.

Az építési engedélyhez nem kötött munkákat oly kőműves, ác és kőfaragó is végezhet, a ki a hatóság előtt igazolta, hogy legalább 2 éven át szakbavagó munkálatoknál mint segéd működött. — Az építőmester, a kőműves, az ácsmester, és kőfaragó mester iparának gyakorlásához szükséges képesítés külön vizsgálat sikeres letétele folytán nyert oklevél, illetőleg bizonyítvány által igazolható. Az építőmesterség gyakorlására szükséges képesítés igazolható: a) m. kir. József-műegyetemen elnyert vagy ez által honosított építési oklevél és annak kimutatása által, hogy az építőmesterség terén legalább 2 évig gyakorlatilag foglalkozott; b) a képzettség megvizsgálására szervezett és Budapesten működő vizsgáló bizottság részéről kiállított bizonyítvány által.

A kőműves, kőfaragó- és ácsmesterek képzésére vonatkozólag a rendelet következőleg intézkedik: A kőműves, kőfaragó- és ácsmesterség gyakorlására szükséges képesítés igazolható: a) a m. kir. állami középipartanodán nyert vég bizonyítvány és annak kimutatása által, hogy az illető mestersége terén legalább 3 évig gyakorlatilag foglalkozott; a képzettség megvizsgálása a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter által szervezett vizsgáló bizottság részéről kiállított bizonyítvány által. A bizottságok székhelyei: Arad, Besztercebánya, Brassó, Budapest, Debreczen, Kassa, Kolozsvár, Máramaros-Sziget, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyvárad, Nagy Szeben, Pécs, Pozsony, Sopron, Szeged, Temesvár, Veszprém, Zala Egerszeg, Zombor.

A bizottság 5 tagból áll. elnökét és tagjait a kereskedelmi miniszter, állami és városi műszaki tisztviselők, képzített építőmesterek továbbá kőműves, kőfaragó- és ácsmesterek közül évről évre nevezi ki. A vizsgáló bizottság az elnökkel együtt 3 tagból áll, kik közül minden egyes esetre az illető tagok az elnök által hivatnak meg és pedig olyképp, hogy a 3 tag közül egy az illető mesterség mestere legyen.

Az engedély kiadására nézve a következőket mondja a rendelet: A ki az építőmesterségek keretébe tartozó bármely ipart szándékozik űzni, köteles az illetékes első fokú iparhatóságnál iparengedélyért folyamod-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Debreczen mívelődéstörténeti multja és jelene.

Felolvasatott nov. 6 1884.

Irta: GÉRESSY KÁLMÁN.

Midőn ez alkalommal az ujonnan alakult debreczeni felolvasókör t. választmányának felszólítására a felolvasások sorát megnyitni felhívtam, egy percig sem haboztam a választandó tárgyra nézve. Természetesen és kinálkozóan találtam, hogy egy pillantást vessék városunk míveltségi multjára, a történeti és nemzeti missióra, melyet teljesített eddig és egyszersmind próbáljam megjelölni azt is, hogy ezen mult micsoda kötelességeket ró reánk a jelen és a jövőndőre nézve. Mert ha egyes nemess származású és nemess gondolkodású emberek is kötelező fentartani, új dicsőséggel gyarapítani vagy legalább becsülettel megőrizni fényét és becsületét a nevét a családnak, melyből származott, a noblesse obligé-nek a nemesség kötelező voltának ugyanezen parancsa szól a nevezetesebb városokra, sőt egész nemzetekre is.

Hazai történelmünk legrégibb korában az Árpád és azon korbeli királyok uralkodása alatt azon roppant területen, mely a közép Tiszától kezdve Máramarosig és Erdélyig terjed, két országos nevezetességű város volt. Az egyik Szatmár, magyar és Gizella királyné által odatelepített német lakosaival, várával, mely az ország ezen részének honvédelmi tekintetben évszázadokon át katonai központja volt, és főhelye azon roppant kincstári birtokoknak és erdőségeknak, melyek azon vidéken feküdtek.

A másik Nagy-Várad, a fiszántulnak kétségtelenül első és legrégibb kulturális köz-

pontja, püspökségével két káptalanával az alapító szent királynak Lászlónak csodavető sírjával, melyet eszázrok és királyok fekdütek körül. Amint a gyönyörű középkori egyházi édek mondja róla:

Szent királyok közt drágalatos gyöngy
Csillagok között fényesleges csillag!
Környülfeküsznek téged eszázrok
Püspökök, királyok és jobbágy urak,
Olaj származik szent koporsódból,
Testedet foglalták a szép sáraranyból.

Valóban azon szent olaj, mely a legenda szerint a magyarok legnépszerűbb szent királyának, annyi csodatétel szerzőjének koporsójából szívárgott ki, volt a keresztény civilizációnak lassu, de hathatós ápolója a középkor lassan haladó 4 századán keresztül Debreczen vidékén is, és méltó hazafias hátlából viselte a városnak egyik ősrégi egyháza a szent király nevéét. — Nagy-Várad volt, magyar és olasz lakosaival az ország ezen részének vallási, jogi, törvénykezési és közigazgatási tekintetben központja egész a 16-ik századig.

Debreczen magyar lakosaival és az oklevelek által a legrégibb korból említett vendégnépeivel — hospeseivel — fekvésénél, népességénél fogva már a középkorban is virágzó városka volt. Határa nem nagy, de virágzó falvakkal körítve, Pircs, Szepes, Gut, Boldogfalva, Zelemér, Bánk, távolabb Zámmonostora és Ohat, akkor mind falvak és hatalmas nemess családok fészkei, a mely családok birtokában volt szántóföldjeivel pusztáival és erdőségeivel azon nagy terület, a mely most a debreczeni határ nagy részét képezi.

Magában a városban a hatalmas debreczeni Dózsa család volt az ur. A család legmagaslóbb alakja Mátyás Nádor, a 14-ik század elején lefolyt nehéz időkben és vil-

longások közt büles irányt adott Debreczen és vidéke politikai pártfogolásának. Az ő befolyása vitte e vidéket a Róbert Károly pártjára, az ő hadai, közöttük első sorban Debreczen lakosai, nyerték meg a debreczeni ütközetet 1316.

Részben e politikai büleségnek köszönhető Debreczen kulturális emelkedését már a 14-ik században. 1360-ban kapta a város Nagy Lajos királytól azon jogot és szabadságot, hogy pörös ügyekben a debreczeni polgár felett a maga bíróját és városi tanácsa mondjon ítéletet. Már a 15-ik században több példáját találjuk feljegyezve, hogy a debreczeni tanács távol vidékeken folyó nagy fontosságú ügyekben döntő bíróságnak nevezetett ki p. o. Mátyás király által. Emelkedett kereskedés és ipar tekintetében is; 1397-től kezdve a szokott czéhszabadságnak mal látjuk működni különböző mesterembereit és czéheit. Emelkedett a vagyonosságban, és már ekkor egyik leggazdagabb jövedelmű városnak tartották.

De tulajdonképeni első rangu történeti szerepe a 16-ik század közepétől lett hivatva.

Uj fuvalom lengette át a 16-ik században a középkorban megvénült Európának minden országát, a vallásjavitásnak a reformáció hatalmas és ellenállhatlan eszméramlata. Megragadta a királyoknak, hercegeknek, a föld hatalmasainak lelkét épen oly erősen, mint a szegény nép sovargó szívét. Epen olyan élénk részt vett benne a tudomány féria, mint a czéheknek egyszerű embere, mert mindenik érezte, hogy a régi megrendült hit helyett egy új erős és életető hit támad benne, és ez tölti be azon űrt, melyet az emberi lélekben, szívben és életben egyedül a vallásos érzés képes betölteni, akár valamely egyházi tanai és szertartásai köntösé-

ben jelenjék az meg, akár a nélkül. Oh mit adnának e mi századunk és társadalmunk minden vallásfelekezeten annyira megszapordott kételkedő, ha jönne egy olyan életető, erősítő lelket átalakító hit most is, a mely az önzetlenséget, a megtagadást, az igaz szeretetet ne csak tanítaná, hanem erőt adna arra is, hogy életünket ezen magasztos alapokon átalakítsuk. Ilyen átalakító erőt adott a 16-ik század eszméramlata nemcsak az új, hanem a régi vallásnak is.

A mohácsi vést követő időkben két részre szakadt az ország Debreczen mind geographiai fekvésénél, mind azon befolyásnál fogva, melyet e vidéknek lghatalmasabb földesura Bajomi Benedek, a Verbőczy bense barátja a városra gyakorolt, a János király pártján volt, a n. városi püspökség fénye és hatalma a protestantizmus gyors terjedésével a magyar alföldön, mind jobban hanyatlott. Az új hit annál jobban kezdett terjedni, mert Debreczennek urai és zálogos birtokosai közül többen hajlottak hozzá. De nem földesurai alapították és szilárdították meg Debreczenben a reformációt, hanem maga a város. A mind jobban vagyonosodó és különösen kereskedést és ipart űző polgárok között szives fogadtatásra és meghallgatásra találtak a vándor reformátorok, kik semmi veszedelemtől vissza nem rettenve, járták be az országot, prédikálván a nemess urak váraiban és lakain, de különösen a nagyobb és — műveltebb városokban az új tudomány tanait.

1551-től néhány esztendő alatt a reformációt városunkban teljesen megerősödvé találjuk és ezen időponttól kezdődik Debreczennek fontos missiója és mívelődés történeti tekintetben ezen időtől fogva veszi át a tiszántuli vidékre nézve N. Váradtól a vezérszerepet. Erdélyben Kolozsvár a Tiszán-

ni. Az iparrendély elnyerése iránt az első fokú iparhatóságához intézendő kérvény mellett tartozik folyamodó igazolni azt, hogy az 1884. XVII. t. czikk 1. illetőleg 2. vagy 3. §-a értelmében általában iparüzésre jogosult és tartozik továbbá a rendelet 8. illetve 22. §-ban körülírt bizonyítványok bemutatása által igazolni azt, hogy az illető ipar gyakorlására kivánt képesítést elnyerte. A ki e kellékeket igazolja, annak az engedély, a törvény 21. §-ába megállapított díj lefizetése után, kiadandó. Minden egyéb nézve az ipartörvény végrehajtása iránt kiadott általános rendelet intézkedései az építő mesterségek keretébe tartozó iparok tekintetében is teljes mérvben alkalmazandók.

Gróf Lónyay Menyhért temetése.

Budapest, novb. 7.

Ma d. u. 3 órakor, komor öszi napon, ment végbe gr. Lónyay Menyhért temetése. A gyászlobogók, melyeket a középületeken tüzött ki a hazafias kegyelet, szomorúan lebegtek a gyenge szélben. Valódi temetési nap, sőt és is komor.

A temetés rendkívül impozáns volt. Arany János halála óta az akadémia előtti téren nem gyűlt össze olyan nagy közönség. A gyászolók közt ott volt képviselve maga a Keresztény király is, ki Mondel báró főhadsegédet küldte el a gyászszertartásra.

Az akadémia oszlopos csarnoka szűknek bizonyult a gyászolók befogadására. Pedig csak a minisztereket, a delegátusokat és képviselőket, az akadémikusokat, a lelkesi kart és a hírlapírók képviselőit hívták meg ide a nagy közönség a Ferencz József-téren foglalt helyet.

A ravatal lábainál a koszorúk egész halmaza hevert; babér, cyprus és borostyán váltakoztak, tügylobokkal, rózsával és örökzölddel; a különböző színű szalagokon aranyosbetűs feliratok hirdették a testületek és magánosok vesztéséget.

Bársony vankosokon feküdtek a ravatal lábainál két oldalt az elhunyt rendjelei; egyik párnán maga a Lipót-rend nagykeresztje, a másikon külföldi rendjelei és ezek szalagjai, így a Szent-Lázár és Szent-Móricz olasz rendek, a spanyol Krisztus-rend s még számos rendjel.

Az egyházak részéről a tiszántúli ref. egyházkerületet gróf Ráday Gedeon, gróf Dégenfeld József, Várady Gábor s Horthy István gondnokok, Kiss Áron esperes képviselték.

A szertartás alatt a ravatal előtt ültek a családtagok mely gyászba öltözve: az elhunyt özvegye gróf Lónyay Menyhértné szül. Kappel Emilia, gyermekei gróf Lónyay Béla, — nejevel szül. Lónyay Máriával s gyermekeivel Margittal és Menyhérttel, gróf Lónyay Gábor és gróf Lónyay János nagykövetségi attaché; ott volt ifj. gróf Lónyay Menyhért özvegye szül. gróf Forgách Margit leányával, Pálna grófnővel.

Az egyházi szertartást a ref. theológusok énekára nyitotta meg Szotyori Nagy Károly karnagy vezetésével. A megható ének után Szász Károly ref. püspök tartá gyönyörű gyászbeszédét.

Szász Károly beszéde után Frankóni az akadémia főtájkára bucsuzott el a halottól a magyar tudós társaság nevében; beszédét zokogó hangon fejezte be. S ezután ismét a ref. theológusok énekeltek egy gyászdalt. A szertartás végeztével József főher-

czeg Mondel báró, Tiszta Kálmán és még többen kifejezték az özvegy előtt részvétüket.

Színház.

Nagyszámu közönség nézte végig tegnap „A könyvtárnok” című vígjátékot. A közönség ezuttal is jól mulatott a nevetető helyzetekben gazdag vígjátékon.

Színházi műsor. Vasárnap „A falurossza” népszínmű, hétfő „Fokról-fokra”, kedd „Nap és hold” (Halmayné jutalomjátéka), szerda „A lyoni rablógyilkosok” csütörtök „Fedora”, péntek „A gascognei”, szombat „A királyné csipkekedője.”

Kissné asszony, mint sajnálattal értesülünk még mindig gyengélkedik, s így a holnapra kitűzött „Czigány”-t nem lehet előadni. Helyette a „Falurossza” kerül színre.

„A kirchenfeldi pap” című német életképet, melyet tegnap nagy sikerrel adtak először a népszínházban, a napokban Krecsányi Ignác színházgondnok is színrehozta.

Mária Valéria királykisasszony, mint értesülünk, egy igen kedves szindarabot írt, melyben két zárdai növendék szerepel s igen elmésen beszélget. A darab november 19-ikén fog Gödöllőn színpadra állni, s az egyik szereplőt maga a királykisasszony, a másikat az udvarnál tartózkodó ifjú bajor hercegnő fogja személyesíteni.

Színházi béreltírdetés. Bátor vagyok a mélyen tisztelt műpártoló közönséggel tudatni, hogy a negyvenedik idény- és kisbérletszámlát kezdve kisbérletre, azaz husz előadásra, nemkülönböztetve idénybérletre, vagyis egyszázhusz előadásra bérletet nyitok. Az új t. cz. idénybérlet uraságok — a már lefolyt negyven előadásra eső bérletösszeg levonásával — ugyanazon árérték helyéket, mennyiért az egész idénybérlet, t. i. családi páholy 450 forint, alsó- és középpáholy 315 forint, felső páholy 195 frt., elsőrendű támlásszék 75 frt., másodrendű támlásszék 60 frt. Husz előadásra, azaz egy kisbérletre: családi páholy 90 frt., alsó- és középpáholy 60 frt., felső páholy 40 frt., elsőrendű támlásszék 15 frt., másodrendű támlásszék 12 frt., földszinti zártszék 8 frt. Mint eddig, ezental is egyetlen törekvésem lesz, hogy, változtatás műsor, a legújabb legmagasabb daraboknak bérletfolyamában színrehozatala, kerekded, összefüggő előadások, gondos rendezés és fényes kiállítások által érdemljem meg a mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását és nagyrabecsült rokonszenvét. Épp azért bátor vagyok hinni, hogy igénytelen törekvésemet a n. é. közönség méltányolni fogja, s a magyar színházunk minél több barátot, pártfogót szerzend. Mély tisztelettel Krecsányi Ignác, színházgondnok.

Napi hírek.

— Ft. Révész Bálint püspök és Tóth Sámuel tanár urak ma délben Nagyváradra utaztak, hogy ott a vasárnap tartandó templom ünnepén, mely az olasz ref. egyh. 100 éves fennállása és az ottani templom toronyának felépítése alkalmából rendeztetik, résztvegyenek. A két vendég mint azt nekünk Nagyváradról írják Plathy József urhoz lesz elszállásolva. A nagyvárad ref. egyház tanács mozgalmat fejt ki, hogy Révész püspököt megérkezése alkalmával a vasúti pályaháznál minél nagyobb szerűen fogadhassa. Az ünnepélyre a debreczeni főiskola is énekkar Mácsai Sándor vezetésével kö-

vetkező tagokkal rándult át: Szigethy Gyula, Balogh József, Beniske Lajos, Kassai Béla, Kis György, Szabó János, Debreczeni Károly, Karácsony Imre, Szabó Imre, Kazai Gyula, Kis István, Lovász János, Dávid Gyula, Kutass Béla, Csák Aladár, Csák Emil, Nagy Gyula, Tóth István, Márton Kálmán, Papp Károly, Papoely Zoltán, Kájari Ferencz, Bakos Mór. A kántus tagjai ma d. e. 11 óra után ünnepélyes menetben, piros selyem zászlók alatt, kalapjuk mellett árvalányhajjal, vonultak ki az indóházhoz.

— **Egy 25 éves jubileum.** A városi könyvtár igazgatója által Fries József műveket a tisztelőre rendezett jubileum holnap d. e. tartatik meg a városháza nagyteremben s folytatását a „Biká”-ban találja, hol b. n. kett. lesz. A darék műveit 25 év alatt tagadhatatlanul sokat tett a városi könyvtárjának emelésére, az ő törekvéseinek köszönhető, hogy a hazai elsőrangú könyvtárunk sorába jutott, természetesen csak úgy válhatott lebetővé, hogy a tanács a legjobb áldozatkészséggel bocsátotta rendelkezésre a szükségeseket. A könyvtár történetében Fries József neve fényes helyet foglal el, s e loyális jellegű ünnepély méltó az ő érdemére.

— **Sétahangverseny.** A holnap délután a „Bika” dísztermében tartandó sétahangversenynek a következő érdekes műsorozata lesz. 1. Induló: „Egy éj Velenczében” operettből 2. Rossini Ouverture „Tell Vilmos”-től 3. „Walczer” La vogue Métrától. 4. Schubert „Scherzo” Czapek átirata; 5. „Radecky s Jenő” epos Fahrbauchtól; 6. Erkel „Bankban” 7. Kücken A „könyek” dal 8. Wienavszky: „Mazurka concert” hegedű s 9. Millöcker Potpourri „Gasparone” operettből; 10. „Induló”

— **A helyi vasút új menetrendet** adott ki, hogy a közönségnek az erdőre való közlekedést megkönnyítse. Ez új menetrendet lapunk harmadik oldalán közöljük. A menetrend két krajczárjával Csáthy könyvkereskedésében, Mendelovics szivartárüzletében és valamennyi vonatvezetőnél megszerezhető.

— **A Fries József jubileumára** Királyi felsége, Rezső trónörökös és József főherceg is kaptak meghívót. A meghívókat volt alkalmunk megtekinteni s mondhatjuk, hogy azok rendkívül díszesek és csinnal voltak kiállítva, s nemcsak a nyomdának válnak becsületére, de dícsérik azt a gyönyөгd női kezeket is, melyek azt feldíszítették. Tudunkkal Fries József nérmő, a jubiláló kedves neje készítette. A meghívók fehérselyemre voltak nyomtatva s szélen különféle csipke, virág és gyönyөг díszítésekkel.

— **Dr. Zelizy Dániel** orvos ur felkért annak kijelentésére mi-zerint a „Debreczeni Hírlapban” „Z—y” betűkkel ellátott cikkeknek ő sem szerzője sem nem bekioldója, mit is midőn nyilvánosságra hozunk, kijelentjük, hogy azon cikkeket lapunk egy kitűnő belmunkatársa írta, kit szintén „Z—y”-nek hívnak, de a kivel nevezett jeles orvosunk semmi összeköttetésben nem áll sőt a kit ő még nem is ismer. Annnyival is inkább kijelentjük ezt, hogy ezáltal városunk még számos „Z—y” nevű esetleges nyilatkozatainak elejét vegyük.

— **Uj nevelőnő** a ref. egyh. leánynevelődjében. A Gabányi Irma k. a. lemondása folytán megüresedett nevelőnő állomás a napokban töltött be a ref. egyh. iskolásközi gyűlésén, György Zsuzsika k. a. ki a tanítóképzési vizsgát kitűnő sikerrel tette le választván meg.

— **A főiskolai ifjuság köréből** több erősitve s három óra múlva meg kell halnia és most sietve kell ahhoz készülni, ebből is toletje vesz el legtöbb időt. Toiletjéről a francia el nem feledkezik soha.

Németországban a szegény bűnösnek három nappal a kivégzést megelőző reggel adatik tudtára az ítélet, hogy legyen ideje egész kényelemmel a halálhoz készülni ismerőseitől rokonaitól elbucszni, s végrendeletét megtenni. A németnek mindenhez sok idő kell. Melyik eljárás emberibb? A francziáké-e a három órával, vagy a németeké három nappal? — A szerencsétlenek kínai iszonyatok, órákat napokká, napokat évekké tehetnek.

A szegény Margit menyői békességben ült ott. A mint beléptem, a lelkész megszünt imádkozni. Margit felém nézett. Nem ismert meg. Tizenkét év óta nem láttuk egymást. Harmincz éves volt már. Meg akartam nevezni magam.

— Margit, nem ismered már barátodat? Még halványabb lett. Reszketett. Szemei nyugtalanságot áruáltak el. Fel akart kelni a székéről; de nem tudott. De ez csak pillanatig tartott, azután magához jött, össze szedte erejét, oly határozottsággal, melyet csak valódi égi béke kölcsönözhetett neki.

— Ön ugy-e még mindig jó hozzám? — Kérdé szelid nyugodt hangon. — Nem ígértem-e azt Margit? — De egy gyilkos asszony! — Könyök jöttek szemembe, nem tudtam már azokat visszatartani. A mint engem zokogni látott, ő is sirni kezdett. Hallgatva és könyezve nyujtottunk egymásnak kezét. — Szóltis ismét te-vel Margit. En a régi szeretettel jövők hozzád. A mint szerencsétlenségedet hallám, hozzád kellejőnöm. Meg akartalak vigasztalni.

oldalról is panaszkodnak, hogy még ez ideig sem a tanteremben, sem a lakszobákban nem fűtenek; már pedig azért hogy ennek az ifjuságnak olyan meleg vére és meleg szive van ilyen hűvös öszi időben még is csak felférne egy-egy kis fűtés.

— **Fries József** 25 éves jubileuma alkalmával a „Biká”-ban rendezendő bankettre ebédjegyek holnap is kaphatók lesznek a rendezőségnek a városháza nagyteremben, piros és Haselmayer vendéglősnél. Egy jegy ára 2 frt.

— **A debr. feloivasó kör.** csütörtökön kezdte meg tényleges működését és pedig oly fényes sikerrel, mely a legjobb reményekre jogosít benükket a kör jövődjére felől. A városháza nagy tanácsterme egészen megtelt közönséggel. Városunk előkelő hölgyei közül igen nagy számmal jelentek meg az élvezetes felolvasást meghallgatni; a férfi közönség is közéletünk színe javából állott; a hátsó széksorokot és a karzatot a minden szép eszme iránt fogékony főiskolai tanuló ifjuság foglalta el. **Dégenfeld József gróf,** főispán Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestertől kisérve a nagyszámu és fényes közönség lelkes éljenzése mellett foglalta el elnöki székét. Rövid beszéddel nyitotta meg a feloivasó kör működését. Néhány szóval jelezte a célt, melyet a kör maga elé tűzött, hogy t. i. a téli hosszú esteken tudományos és szépirodalmi élvezetes felolvasások által, e kevéssé kultivált uton, eszközölje a köznevelődést. Előadta, hogy a körnek kedvező kilátásai vannak, a mennyiben idáig mintegy 250 tag iratkozott be, s a legnagyobb nehezség, melyet az első felolvasók kiválasztása, s a felolvasások rendjének megállapítása képezett, le van győzve. A szűkebb körű bizottság — szerencsére — oly munka programot alkotott, oly férfiakat nyert meg, hogy csakis érdekes felolvasásokat lehet vární Végül a közönség pártfogását kérve, felhívta **Géresy Kálmán** t a magy. irod. tan. rát az első felolvasás megtartására, melynek czime: „**Debrecezen művelődéstörténeti múltja és jelene**” a felolvasást egész terjedelmében közöljük s ezt lapunk tárczájában ma meg is kezdjük.

— **Ertesítés.** A mai napra hirdetett d. a. l. estélyi közbe jött akadályok miatt elmarad. A dal és zene egyetl igazgatósága.

— **Horváth Arnold** színházunk tenoristáját aligha el nem vesztjük, mert a népszínháznál való vendégszerzésre teljesen sikerülvén, valószínűleg szerződöttetni fogják. Először a „Donna Juanitában”, másodsor a „Cornevillei haiangok”-ban lépett fel. Azt írják róla, hogy teljesen képes megfelelni feladatának és játéka a többi szereplők játéka mellett egészen beillett a népszínház előadási keretébe. Énekével többször tapsokat idézett elő.

— **Honvédiügy.** Az orsz. honvédegyletek központi választmánya tegnap a következő határozatot hozta: Az 1848/49. honvéd egyesületének központi választmánya értesülést vett arról, hogy valamelyik honvédegylet által Budapestre orsz. általános honvédegyülés egybehívására és megtartására szándékolnak. Míután az orsz. honvédegyülésnek egy behívására senki más nincs jogosítva, mint ezen orsz. egyesület központi választmánya az alapszabályok 8. pontjának rendelkezése

Ö ismét te-nek szólta. Szerencsétlenségemről szóltál? — mondá ő — én nagy gonosz tevő vagyok, és te is törvénybíró vagy, a mint hallottam.

— A bíró először a szerencsétlenséget akarja megismerni, s a legnagyobb gonosztevőben is sajnálja a szerencsétlent.

Margit néhány percig gondolkodott valamin. Azután rám tekintte, majd a rendőrré, majd a börtönőrré.

— Margit, te egyedül óhajtanál velem beszélni? Fejével igent inte.

— Engedélyem van rá, hogy veled egyedül beszélhesek. Előmutattam a törvényszéki: elnök írott parancsát. A jelenlévők távoztak. A lelkész is menni akart. Margit ez visszatartóztatá.

— Maradjon ön tisztelendő atyám, hallja ön is, mit barátomnak mondani akarak. Maradt: látszott az öregem, hogy tiszteletreméltó becsületes ember. Mindig így tanultam én ismerni az öreg felkészeket, kiknek az a szomorú és terhes feladat jutott, hogy az elítélteket a halálra készítsék és kísérjék.

Spee Frigyes jezsuita volt az első, ki a barbar boszorkány üldözések ellen küzdött. A belátást, az erélyt és bátorságot ahhoz a legszomorúbb örfjüngés ama szerencsétlen áldozatainak tömlőceiben s vesztőhelyein szerzte.

De nemcsak az ilyen, hanem mindenféle halálítéletet meg kelle szüntetni. A törvényhozónak legvakabb hazugalma is visszariadhatna a haláltól.

(Folyt. köv.)

tul Debreczen a protestantizmusnak egyszerű és nemzeti mívelődésnek és irodalomnak központja. Mert a protestantizmus a maga tanainak terjesztésében egyenesen és természeténél fogva rá volt utalva a nemzeti nyelv mívelésére. Magyar nyelven kellett a bibliát és vallásos könyveket az olvasó közönség kezébe adni, magyar nyelven kellett irodalmi munkásságot kifejtjenie, ha fennmaradni akart.

(Folyt. köv.)

A siralomházban.

L. T. ebeszélése.

(Folytatás.)

Holnap reggel, kevés óra múlva bűnhődni fog; hóhérpallas által kell meghalnia. A börtön melyben a kivégzésig fogva tartatott, nem volt igen messze a kávéháztól, melyben valék. Láttam szürke falait, az apró rostélyozott ablakokat. Oly borzasztólag meredtek felém.

Látni akartam a szerencsétlent. Hiszen gyermek korunkban úgy szeretttük egymást. Ha szíve meg van törve, csak én nyujthatok neki vigasztalást, ha pedig megkövülve van, én lágyíthatom meg, hogy önmagával, hacsak rövid időre is, kibékíthessem. De lehetett-e szíve megkövülve, megdurvulva?

Elutazásomat későbbre halasztám. A törvényszék elnökéhez mentem engedélyt kérni, hogy az elítélttel beszélhesek. Kérelmem megadatott és pedig oly rendelet mellett, hogy ha kívánám, tanuknélkül beszélhesek vele.

Este volt már, midőn a fogházhoz értem. A magas szürke falak sötéten bámultak réám. Az apró sötét ablakok mint megannyi

siroknak látszottak, melyek a négy emeletes épület falaiból ásitottak ki. A legfelső emeleten volt ő. Ott vannak a czellák, melyekbe a halálra ítélteteket az ítélet kihirdetése után elzárni szokták. Egyszerűen halottszobáknak nevezték azokat. Margit is ott volt. Négy hácskosort kellett megmásznom, míg hozzá juthatték.

Mily sok szomorú előkészületet és intézkedést kíván egy kivégzés szomorú jelenet! Oda fent bokáig felvegyezett örök jártak ide s tova. Az előcsarnokban egy rendőrt, egy börtönőrt s egy hivatalnokot találtam. Mindez egy magános gyenge nő őrizetére.

A halott szobában Margit s egy lelkész volt jelen. A szűk czella világítva volt. Mindent jól szemügyre vehettem. Margit egy széken ült, a lelkész mellette, ki neki imádságot olvasott fel. Margit figyelemmel hallgatta. Szíve még nem volt érzéketlen, de megtörve sem. Figyelve hallgatta az öreg pap szavait, szeméi annak ajkaira voltak irányozva, tiszta lélekcsendességgel ült ábráztaán, csudálatosan fenséges nyugalom tekintetében. — Halvány volt, de szép, szebb mint valaha, ebben a nyugodt, halvány átlátszó, megdicsőült ábráztaában Mennyire hátmaradt és mellett a vidor gyermek, a viruló hajadon!

Gyilkos volt-e ő? Lehetett-e az? Halálra volt-e ítélt? s tudta-e ő azt? Ó gyilkos volt, halálra volt ítélt, s ő tudta azt. Az ítélet visszavonhatatlan volt: a legközelebbi hajnalban végre kell hajtatnia. Jól tudta ezt is; harmad nappal eöbbs már tudtára volt adva.

Franciaországban az elítélttéjjel, három órával halála előtt fölébesztetik. Ekkor adják tudtára, hogy halálítélet meg van

erősítve s három óra múlva meg kell halnia és most sietve kell ahhoz készülni, ebből is toletje vesz el legtöbb időt. Toiletjéről a francia el nem feledkezik soha.

Németországban a szegény bűnösnek három nappal a kivégzést megelőző reggel adatik tudtára az ítélet, hogy legyen ideje egész kényelemmel a halálhoz készülni ismerőseitől rokonaitól elbucszni, s végrendeletét megtenni. A németnek mindenhez sok idő kell. Melyik eljárás emberibb? A francziáké-e a három órával, vagy a németeké három nappal? — A szerencsétlenek kínai iszonyatok, órákat napokká, napokat évekké tehetnek.

A szegény Margit menyői békességben ült ott. A mint beléptem, a lelkész megszünt imádkozni. Margit felém nézett. Nem ismert meg. Tizenkét év óta nem láttuk egymást. Harmincz éves volt már. Meg akartam nevezni magam.

— Margit, nem ismered már barátodat? Még halványabb lett. Reszketett. Szemei nyugtalanságot áruáltak el. Fel akart kelni a székéről; de nem tudott. De ez csak pillanatig tartott, azután magához jött, össze szedte erejét, oly határozottsággal, melyet csak valódi égi béke kölcsönözhetett neki.

— Ön ugy-e még mindig jó hozzám? — Kérdé szelid nyugodt hangon. — Nem ígértem-e azt Margit? — De egy gyilkos asszony! — Könyök jöttek szemembe, nem tudtam már azokat visszatartani. A mint engem zokogni látott, ő is sirni kezdett. Hallgatva és könyezve nyujtottunk egymásnak kezét. — Szóltis ismét te-vel Margit. En a régi szeretettel jövők hozzád. A mint szerencsétlenségedet hallám, hozzád kellejőnöm. Meg akartalak vigasztalni.

(Folyt. köv.)

széri
orszá
nya,
tett
mind
alul
egyle
hírd
nove
gyül
véde
köz
idők
drám
p a l
szav
ben
tötte
fekv
ság
egyl
e ki
lött.
gyer
meg
szól
lőtte
nillo
ban,
sitot
ru a
mege
drile
de e
ból l
Vegz
galm
nagy
liat
szö
k e
azol
kiad
tása
tati
fog
rend
best
Váro
M.
E
M
K
M
D
Cs
Eg
H
G
Na

szert, ennek folytán ezennel kijelenti az országos honvédegyelet központi választmányára, hogy közgyűlést mai napig nem hirdett s így ily gyűlés törvényes alapon mindaddig nem lesz tartható, míg tisztelettel alulírott ily gyűlés tartását az ország honvédegyelet közp. választmányának határozatából hirdetni nem fog. Kelt Budapesten, 1884. évi november hó 6 tartott közp. választmányi gyűlésből Tisza László, mint az ország honvédegyelet közp. választmányának elnöke.

Rémes gyilkosság. A véres tettek közt, melyek a párisi közönséget újabb időkben izgalomba ejtették, — a következő dráma foglalja el az első helyet: Delapala me volt közjegyző, ki már régóta visszavonulva élt és többszörös milliós hűbérben állott mult vasárnap este maga köré gyűjtötte gyermekeit és unokáit Antoni mellett fekvő birtokán. A tizenkét tagból álló társaság kedélyesen ült az asztalnál, midőn az egyik ajtó feltartult s egy Fónillot nevű inas e kiáltással: „Ne, ez nekik!” kétszer urára lött. Delapalma sulyos meg volt sérülve s gyermekei a terebe vitték. Itt a küszöbön még egy harmadik lövés: kapott mire az örült szolgálta a kertbe rohadván, ott magát is agyonlőtte. Delapalma pár percz múlva meghalt. Fónillot 25 év óta állott a család szolgálatában, mindig a legnagyobb ragaszkodással tanúsította ura iránt, sőt a francia-porosz háboru alatt saját élete veszélyeztetésével mentette meg életét. Azt beszélik, hogy a gyilkos hirtelen örületi rohamban követte el borzasztó tettét, de egyuttal azt is rebesgetik, hogy bosszúból hajtotta azt végre.

Doré képes bibliája magyar szöveggel. A hercegprímás Fekete József nyugalmazott tanárnak engedélyt adott, hogy a nagy francia művész rajzaival díszített bibliát a Szent-István társulat által kiadott szöveggel kiadassa. A műhöz a képek a Fekete Párisban nyomtatja s így azok tökéletesen hasonlóak lesznek a francia kiadásban megjelentekkel. A szöveg kiállítására is lehetőleg fényes lesz, méltó a halhatatlan Doré rajzaihoz. A mű havi füzetekben fog megjelenni. Egy füzet ára 1 frt. A megrendelések Fekete Józsefhez, Budapest, Sebestyén-tér 8., intézendők.

A hol Lónyayt eltemetik.

— Tuzsér. —

Szabolcsmegyében, a kanyargó Tisza partján áll a tuzséri kastély, a Lónyayok ősi fészke, az ősi sirbirtok. Lónyay Menyhért, daczára, hogy Beregben és Erdélyben is voltak birtokai, mégis legtöbb idejét Tuzséren töltte. Nem azért, mintha valami szép és regényes hely lenne, de mert a megboldogult grófit gyermekeinek emléke vonzotta ide, aztán ez a tuzséri birtok volt apai örökségének legnagyobb része. Most abban az örökségben, melyet ő hagy maga után, ez a legkisebb. A kastélyt, mely nem nagy, de kényelmes nemesi kuria, eleinte földszintesnek építve s később középen egy emeletet ragasztva rá, Lónyay Ferencz, Menyhért szépapja építtette, ő volt, ki a kastély ebédlőjének boltíves boltozatát művészi freskókkal befestette. Würzinger nevű, akkoriban híres festő vállalkozott a munkára, de oly szerencsétlenül járt, hogy épen munkájának végezte felé leest az állványról és nyakát szegte. Azóta van a tuzséri kastélynak feljáró kísértete, a ki nem más, mint a szerencsétlen festő.

Maga Lónyay Menyhért gróf is, bármily fölvilágosodott volt, nem vonhatta magát ki a babonás hiedelmek alól, mely gyermekkorából maradt meg lelkében. Ha egy-egy vendég érkezett egy estenden a tuzséri kastélyba, vacsoránál bizonyára megkérdezte a grófit, hogy ki festette azokat a szép freskókat. A gróf aztán elmondta a történet minden részletét. S oly eleven előadással, hogy ritka vendég s ugyancsak erős idegzetű ember volt, aki ott eloltott gyertya mellett aludt. Nem csoda, ha a képzelődésnek négy generáción keresztül való folytonos fokozása mellett e kísérteties hit ily mély meggyőződést vert a családban, s hogy ebbe maga Lónyay Menyhért is rabul esett. Lónyay a negyvenes és ötvenes évek alatt különösen sok időt töltött Tuzséren. S ezért inkább Szabolcsmegyéhez, mint Bereghez számította magát. Nejét is Tuzséra vitte legelőbb amikor is a parkot gyönyörűen átalakította. Ha Lónyay Menyhért Tuzséra érkezett, ilyenkor az egész család összejött az ősi kastélyban és megbeszélék a gazda-

sági intézkedéseket és vizszabályozási terveket, mely utóbbi dologra főleg nagy szükség volt, miután tudvalevőleg Bereg és Szabolcstel vannak fűzesekkel és zombékos lapályokkal.

Közgazdaság.

A debr. terménycsarnoknál bejegyzett terményárak.

	Kiló	Piaczi ár	folyó ár
Tiszta buza	72-73	6,50-7,00	6,50-6,60
"	74	6,70-6,80	6,70-6,80
"	75	6,80-6,85	6,80-6,85
"	76	6,85-6,90	6,85-6,90
"	77	6,90-7,00	6,90-7,00
"	78	7,10-7,25	7,10-7,25
"	79-80		
Rozs		6-6,20	
"	71-72	6,15-6,20	6,15-6,20
"	73-74	6,25-6,35	6,25-6,35
Árpa		5,50-5,80	
Zab		5,50-5,80	
Új tengeri		4,10-4,40	
Csötengeri		2,60-2,85	
Köles		6,00-6,20	
Kása		11,00-11,50	
Repeze		11,00-11,25	
Vadrepceze		5,40-5,60	
Bab		8,00-8,25	
Szalonna		48-54	

A debr. ipar s kereskedelmi bank okt. havi kimutatása.

Bevétel. Pénzkészlet szeptember 30-ról 9790 frt 65 kr. Kifizetett váltók után 285861 frt 64 kr. Kifizetett előlegek után 3329 frt. Kifizetett kamatok után 6551 frt 53 krajczár érczpengé 823 forint 48 krajczár, értékpapir 3920 forint 47 kr, kamatozó betét 69999 frt 47 előleg bélyeg 10 frt 25 tolyó számla 303789 frt 20 kr, jutalék 15 frt 94 kr, nyomatvány 7 frt, összesen 684158 frt, 94 kr, — Kiadás. Építkezés 3824 frt 91 kr,

szám. váltókra 277385 frt 68 kr, leszáml. előlegekre 3022 frt, kamatra 529 frt 67 kr, szelvényre 416 frt 03 kr, érczpengére 4073 frt, 12 kr, értékpapir 5525 frt 78 kr, kam. betét visszafizetésére 113933 frt 76 kr, előleg bélyegre 7 frt 70 kr, folyó számlára 266506 frt 44 kr, üzleti költségre 85 frt 96 kr, tiszti fizetésre 562 frt 50 kr, osztalékra 47 frt, pénzkészlet nov. 1. 8337 frt 39 kr, összesen 684158 frt 94 kr.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

BUDAPEST nov. 8. (Külön tudósítónk távirata) Itt erősen tartja magát az a hír, hogy Pauler Tivadar igazságügy miniszter curiai elnökké fog kinevezettni. Irányadó körökben utódjául Hodossy Imre ügyvédi kamarai elnököt emlegetik.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

II. Bélet 19. szám.

Vasárnap nov. 9

adatik:

A FALU ROSSZA.

Népszinmű 3 felv.

Kezdete 7 órakor.

Felolvas szerkesztő és kiadó lapfőnöke: Vertesi Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

A „DEBRECZENI HELYI VASUT“ MENETRENDJE.

Városi idő. Érvényes 1884. november 10-től. a m. kir. államvasutól — a nagyerdei fürdőházig.

Indul	V o n a t s z á m											
	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23
Érkezik Budapestről	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyíregyházáról	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Királyháza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M. k. államvasutól	7,15	8,25	9,40	10,45	11,30	12,25	1,30	2,30	3,40	4,45	5,45	6,45
„Európa“ kávéház	7,21	8,31	9,46	10,51	11,36	12,6	2,21	3,26	4,36	5,41	6,41	7,41
Megyeház	7,23	8,33	9,48	10,53	11,38	12,8	2,23	3,28	4,38	5,43	6,43	7,43
Kistemplom	7,25	8,35	9,50	10,55	11,40	12,10	2,25	3,30	4,40	5,45	6,45	7,45
„Bika“ szálloda	7,28	8,38	9,53	10,58	11,43	12,13	2,28	3,33	4,43	5,48	6,48	7,48
Csokonai szobor	7,29	8,39	9,54	10,59	11,44	12,14	2,29	3,34	4,44	5,49	6,49	7,49
Egymalom-utca	7,31	8,41	9,56	11,1	11,46	12,16	2,31	3,36	4,46	5,51	6,51	7,51
Honvédmalotya	7,34	8,44	9,59	11,4	11,49	12,19	2,34	3,39	4,49	5,54	6,54	7,54
Gözmalom-elágazás	7,36	8,46	10,1	11,6	11,51	12,21	2,36	3,41	4,51	5,56	6,56	7,56
Nagyerd. fürdő érk.	7,41	8,51	10,6	—	11,56	—	2,41	3,46	4,56	—	—	—

Városi idő. Érvényes 1884. november 10-től. a nagyerdei fürdőházról — a m. kir. államvasutig.

Indul	V o n a t s z á m											
	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24
Nagyerd. fürdőtel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gözmalomtól	7,50	9,10	10,10	11,10	12,10	1,10	2,10	3,10	4,10	5,10	6,10	7,10
Honv. laktanyától	7,57	9,17	10,17	11,17	12,17	1,17	2,17	3,17	4,17	5,17	6,17	7,17
Egymalom-utczától	8,9	10,9	11,9	12,9	1,9	2,9	3,9	4,9	5,9	6,9	7,9	8,9
Csokonai-szobortól	8,9	10,9	11,9	12,9	1,9	2,9	3,9	4,9	5,9	6,9	7,9	8,9
Bika szálloda	8,9	10,9	11,9	12,9	1,9	2,9	3,9	4,9	5,9	6,9	7,9	8,9
Kistemplom	8,9	10,9	11,9	12,9	1,9	2,9	3,9	4,9	5,9	6,9	7,9	8,9
Megyeház	8,9	10,9	11,9	12,9	1,9	2,9	3,9	4,9	5,9	6,9	7,9	8,9
„Európa“ kávéház	8,10	9,30	10,30	11,30	12,30	1,30	2,30	3,30	4,30	5,30	6,30	7,30
M. k. államvas. érk.	8,16	9,36	10,36	11,36	12,36	1,36	2,36	3,36	4,36	5,36	6,36	7,36
Indul Budapestre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyíregyházára	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Királyháza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Böszörményre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

A) JEGY-ÁRSZABÁS.

- Az egész vasuti hálózat 4 egyenlő övre oszlik.
 - A távolságok következőleg számítottnak: Menet 1-4 övig I. oszt. 15 kr. II. oszt. 10 kr. 1-2 „ I. „ 8 kr. II. „ 6 „ Gyermekjegy 1-4 övig 5 kr.
 - Az övbeosztás az állomáshelyek a jegyen, úgy mint az állóhelyi-oszlop fel van tüntetve.
 - Gyermekjegyet csak 1 méter magasságú gyermekek igényelhetnek II. oszt. használhatják. I. oszt. kísérővel szintén az I. oszt. használhatják.
 - 2 éves gyermekek ölen tartva díjmentesek.
 - 2 övre váltott jeggyel 2 övet túlhaladó teljes 4 övi jegyet tartoznak utánfizetni.
 - A jegyek egy a vonatvezetőnek mint az ellenőrnek előmutatandók.
- B) BÉLET.**
- Béletjegyek f. é. december végéig:
I. osztály 6 frt. — II. osztály 4 frt.
Továbbá 1885. január 1-től:
egész évre I. osztály 36 frt. — II. osztály 24 frt.
fél „ I. „ 20 „ — II. „ 15 „
10. A szolgálattevő vonatvezető és ellenőr kívánata a béletjegyek megjelzés végett előmutatandók; ellenségesben az utas által teljes 4 övi jegyváltandó.
11. Elvesztett béletjegyekért új nem adatik.

Hoff János malátakivonati egészségi-sör Hoff János összpontosított maláta-kivonata
1 üveg 60 kr. 1 üveg frt 1,12, kis üveg 70 kr.

Hoff János mell-maláta csukorkák Hoff János maláta-egészségi csokoládéja
60, 30, 15 és 10 kr. 10 kr. csakis kék papírban valódi. 1/2 ko. I. frt 2,40, II. frt 1,60. 1/4 ko. I. frt 1,30, II. frt 90 kr.

Egy millió köszönetnyilvánítás

mell- és tüdőbajokból, sörvadásból, gyomor és emésztőgyengeségekből, vérszegénységek és ideggyengeségekből Hoff János maláta-készítményei által meggyógyultak. Bevezetett 400 kórházban és gyógyintézetben, udvari szállító kinevezés a legtöbb Európai fejedelemtől, 27,000 elarusító raktár a világ minden részében bizonyítják, hogy mily rendíthetetlen bizalommal vannak a betegek és gyengélkedők ez iránt.

Hoff János urnak

a maláta kivonatok feltalálójának és gyártójának, es. k. udvari szállítója Európa legtöbb fejedelmeinek, stb. Bécsben, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Szilvéziából hangok.
Jägerdorf, 1879. január 28.
Sziveskedjék utánvélettel 30 üveg kitűnő Hoff János-féle maláta-egészségi-sört és 20 zacskó Hoff János-féle mell-maláta-csukorkát és Hoff János-féle maláta-csokoládét küldeni.
Tisztelettel Bergmann Ferencz, es. k. tanár, Jägerdorf, Teschen, 1883. február 18.
T. ez. Kérek azonnali postautánvételt 5 ko. kitűnő Hoff János-féle maláta-egészségi-csokoládét.
Tisztelettel Oczko Ferencz, Teschen, Freudenthal (régebbi kelet).
T. ez. Hoff János-féle maláta-kivonati-egészségi söre valóban jóhatású. Kérek tehát ismételt utánvételt.
Kérek 6 üveget híres Hoff János-féle maláta-kivonataiból, melyet évekként cselégt használtam és igen jó hatásúak.
Brala, 1884. február 20.
Miután maláta-készítményei nőmmel igen jó hatásúak, kérek mihamarabb ismét 25 üveg Hoff János-féle maláta-egészségi-sört és 2 font maláta-egészségi csokoládét. Czima: Pindur János, Felső-Liechna, vasutállomás Trzynietz Kassa-Oderbergi vonal.
Utánvét mellett lehető leggyorsabban kérek 12 üveg Hoff János-féle maláta-egészségi-sört és a hozzá szükséges maláta-csukorkát; nőmnek orvosilag rendeltetett, mely is neki első kísérlet után jót tett és segélyt nyújtott.
Würbenthal, 1883. ápril 19.
Hivatalos gyógyjelentés.
Stolp, Rokantakháza. A Hoff János-féle maláta-kivonata dugulás, alsószervi nehézségek és mélabussagnál gyógyerejűek és idegneküli személyeknél, melyek idegsorvadásban szenvednek és már a halálnak néznek elöbe, csodátevő.
Weinschenk, királyi főorvos.
Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmos, Gerény Fülöp és Varga Lajos uraknál. Nyíregyháza: Kordányi Imre gyógyszer. Eger: Köllner L. Buszák L. Ingalmosok gyógyszerára Miskolc: dr. Szabó Gyula gyógyszer. Mór Károly. Nagyvárad: Hering S. Molnár L. gyógyszer. Kiss S. Janky Antal. Szahmár: Jakó Mihály, továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerárán.

60 magyar hiteltörvény. Alapítottnak 1847. Bécsben és Budapesten 1861 óta.

TERNÓ!

A legnagyobb és legfényesebb eredményt Tóth A. matematikus ur legremekbbr ternőkiszámításval elértem, magasztalást, dicsőítést érdemel ezen egyedüli böles ternőkiszámító, mert a küldött 46, 17, 28 számok a folyó évi október hó 31-én tartott bécsi huzason kijöttek, így én 50 kros secco tételre 2400 frtot nyertem. Tudományával, képzettségével csak Tóth ur képes egy szebb, jobb és boldogabb életet alkotni a szűkölködők és szegény polgártársak részére, mit más matematikusnál el nem érhettem. Tóth ur a legheirebb és legjobb ternőkiszámító, miért is hírlapilag fejezem ki legbensőbb hálamat és legnagyobb köszönetemet Tóth urnak e nemeslelkűségéért és áldásos működéséért.

Maradtam hálás tisztelője.

Kertész József
asztalos-mester,
hoszu-sor 22. szám alatt F. Petény.

Forduljon mindenki Tóth A. urhoz, lakik: Kerepesi ut vég-felé, Kenyérmező-utca 6. sz. I. em. 10. ajtó Budapesten és melékeljenek leveleikhez 3 drb. 5 kros bélyegyet a válaszadásra.

SCHWARTZ MÁRTON

TUDAKOZÓ és KÖZVETÍTŐ INTÉZETE
DEBRECZENBEN,
főpiacz, Svetics-féle ház 1825/6 szám alatt

Elhelyez jó bizonyítványokkal ellátott mindkét nembeli cselédeket, szállodai és kávéházi személyzetet, gazdatiszteket, kereskedő segédeket mindennemű tamozékokat.

Eszközül falragaszok, meghívók, gyászcedulák stb. kiragasztását és szétküldését, pénzkülsőnőket, levelezéseket bel- és külfölddel.

Közvetít ingó és ingatlanok eladását, bérbeadását és elcsereését.

Elfogad saját hirdetésí rovatában olesón hirdetéseket.

Díjak a hatóságilag bejelentett mérőskelt díjszabály szerint fizetendőék.

Közvetlenül importált
Jamaicai-rumot,
 Francia Cognacot,
 mindennemű legfinomabb
 likőröket szeremi ó-szilvóriumot
 ajánl
Aron Manó és Tsa.

Fogfájás
 esupán a
FEYTONA
 által távolítható el.
 Debreczenben
 Dr. Rotschnek V. Emil
 ereglő-d-utcai gyógyszerterében

higgy
 de
 nézd meg
 kinek

Kiadó.
 A BIEDERMANN háiban egy
 háromszoba, előszoba, kon, ha
 és mellékhelyiségekből álló
 lakás december 1-től Pün-
 kösdig albérlésre **kiadó.**
 Értekezhetni Fenyvessy
 Belánál a „Phönix“ bizt. társ.
 irodájában.

Dr. Kerekes L.
 orvostudor

rendel naponta d. e. 8 órától 10-ig,
 d. u. 2 órától 4-ig.

NAGYCSAPÓ-UTCA 315. sz. a.
 (Hécei-Szabó-féle háiban.)

Különösen, gyermek és nőiba-
 jokban, fül-, gége- és ideg-
 bántalmakban szenvedőknek ajánlja
 gyógykezelését.

Szegényeknek ingyen.

A valódi dr. POPP J. G.-féle
Anatherin-szájviz

főlfülmulhatatlan gyógyhatásúban a száj és
 fogaknál, mint szinte a

dr. Popp J. G.-féle növényi fogpor

elhárítja az oly alkalmatlan fogkövet, a fo-
 gaknak vakító fehérséget kísézőz, s fönn-
 tartja a fogmát.

Orvosi vélemény-nyilvánítás.

A dr. Popp J. G. es. k. ndr. fogorvos
 ur Bécs, I. Bognergasse 2. Anatherin-száj-
 vizre nemcsak a szájak kellemetlen bűze
 a lyukas fogak s a dohánybűz ellen, hanem
 a foghús sorvadása, a scorbuts s a fogfájá-
 soknál is az alulírott által a legjobb siker-
 rel használtatott s alkalmaztatott.

Hohenmuth (Csehország).

Sanold János, es. k. főorvos a 9. huszárezrednél

Kapható H.-B.-szórmény: Korányi G. gyógyszer.
 Debreczenben: Rotschnek, Göll N. Maraközy K.
 Mihalovics I. Tamásy K. Orvanyi, Vecsey V. gyógy-
 szertárakban, Csanak József fűszerkereskedésében,
 Hadházi: Szilay gyógyszer., Szoboszló: Trocsányi
 G. gyógyszer., Diószeg: Kovács gy., Szathmár
 dr. Lengyel M. gy., Bossin S. Bőszórményi S. gy.,
 N.-Kálló: Mandl S., Hveszda K. gy. Tisza-Lök: Pin-
 tér P. gy., Munkács: Trarler gy., Szütyér-Várja:
 Gerber E. gy., Nánás: Ujvári gy., Karczag: Báthory
 gy., Derecske: Beliczany gy., B.-Ujfalva: Sárréy gy.
 Nagyvárad: Nyiri G. Raecsek F. Ember I. gy., Janky
 Antal, Huzella A. uraknál. N.-Károly: Jelinek, Fül-
 leky O. gy. Nyiregyháza: Szopka A. Lederer O.
 gy. N.-Bánya: Hanzulovits gy., Somlyó: Ruszka Ig.
 és társa. Tokaj: Reiner D. gy. B.-Ujváros: Tauffer,
 K., Madaras: Jung K. gy., Csáth: Székely A. gy.,
 S.-A.-Ujhely: Reichard testvérek és Deutsch János
 Pintér F. gyógyszerészeknél.

Monogram és czimer vésések.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben,

Főpiac a posta közvetlen szomszédságában levő

aranyműves és vésnök

műhelyemet újonnan berendeztem s minden e szakmához szük-
 ségelt gépekkel felszerelve

szakképzett s ügyes

aranyműves és vésnök

munkásokkal

elláttam.

Legjobb minőségű inga és zsebórák 1 évi jótállással.

LÖFKOVITS ARTHUR és TÁRSA

órák és ékszerész

DEBRECZEN.

Óra javítások 1 évi jótállással.

Nagy raktár legújabb divatu ékszerekből.

Dus választékú ezüst raktár.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- és kézműtáru üzletükben, Debreczen rózsatér,

Az őszi és téli idényre nagy választásban kaphatók:
 Divtacos női ruhakelmék, flanelek, női posztók;
 Fekete ternők, cachmírok és mindenféle gyászczikk;
 Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;
 Selyemkendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;
 Kreász, rumburgi, fonal és pamutvásznak;
 ÁGY és ASZTALNEMŰEK, BARKETEK, KALMUKOK;
 Csipke és szövet ablakfüggönyök;
 SZÖNYEGEK, FUTÓ, AGYELÉ és NAGYSZÖNYEGEK;
 Csipkék, szalagok, ruhadíszek, bélésművek, gombok;
 PAMUTOK és MINDENFÉLE RÖVIDÁRUK;
 kitűnő szabásu férfi ingek; esernyők.
 !Szabott olesó árak mellett!

NEMES GÁBOR

Debreczenben, főtér a városházával szemben.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan
 felszerelt kitűnő minőségű férfi, női és
 gyermek lábbelieit méltányos ároni és
 pontos, gyors kiszolgáltatás mellett; —
 ugyanotti mérték után és mindenféle
 lábbelik a legjobb anyagból a legrovi-
 debb idő alatt készülnek; valamint a
 vidéki megrendelések utánvet mellett
 azonnal s lekiismeretesen eszközöl-
 tetnek.

Mérték szerinti megren-
 delések
 legponto
 sabban.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

NAGY PÉNZ-SORSOLÁS.

500,000
 márka

mint legnagyobb nyere-
 ményt, nyujja a leggy-
 szerűbb esetben Ham-
 burg állam által garantizott
 pénz-sorsolása, illetve:

1 díjny. á m.	300000
1 nyere. á m.	200000
2 nyere. á m.	100000
1 nyere. á m.	90000
1 nyere. á m.	80000
2 nyere. á m.	70000
1 nyere. á m.	60000
2 nyere. á m.	50000
1 nyere. á m.	30000
5 nyere. á m.	20000
3 nyere. á m.	15000
26 nyere. á m.	10000
56 nyere. á m.	5000
106 nyere. á m.	3000
253 nyere. á m.	2000
6 nyere. á m.	1500
515 nyere. á m.	1000
1036 nyere. á m.	500
29020 nyere. á m.	145
19463 nyere. á m.	200, 150,
124, 100, 94, 67, 40, 20	

összesen 50.500 nyere. á m. és
 ezenkívül még egy díjnyere-
 mény hét osztályban öt hónap
 alatt kiorsolhatik.

Ezen legújabb, nagy Hamburg állam magas kormánya által
 engedélyezett és az összes államvagyonnal garantizott pénzsorsolás
 100.000 sorsjegyet tartalmaz, melyekből 50.500 sorsjegy,
 tehát több mint a fele az ide oldalt jegyzett nyere. á m. kékkel hét
 osztályban folytatlagosan sorsolás alá kerülnek. A sorsolás alá
 becsatolt összes vagyoni

9.290,100 márka.

E nagy pénzsorsolásban kiorsolható nyere. á m. kékkel, duntartalma,
 valamint a pontos nyere. á m. kékkel iránti lehető legnagyobb gar-
 antia a sorsolásnak mindenütt a legnagyobb kedveltséget biztosítja. E
 sorsolás a terv határozmányai szerint külön és észra kinevezett vezér-
 igazgatóság által vezéreltetik és az egész vállalat az állam által ellen-
 őriztetik.

E pénzsorsolásnak lényeges előnye abból
 áll, hogy az összes 50.500 nyere. á m. már néhány
 hónap alatt és pedig az egész hétosztály bizto-
 san kiorsolhatik.

Az első osztály főnyere. á m. 50.000 márka, emelkedik a második
 osztályban 60.000 márkára, a harmadik 70.000, a negyedik 80.000, az
 ötödik 90.000, hatodik 100.000, a hetedik esetleg 500.000, de minden-
 esetre 300.000, 20.000 márka stb. stb.

Ezen pénzsorsolás eredeti sorsjegyeinek eladására az alórt két
 kereskedelmi cég lett megbízva s kéretnek mindazok, kik az eredeti
 sorsjegyek megvásárlásánál részt venni szándékoznak, hogy megrende-
 léseiket közvetlenül e cégekhez küldjék.

A tisztelt megrendelők kéretnek, hogy a megfelelő összegeket
 osztr. m. papírpénzben, vagy levélfelnyelben küldjék. A pénzt postaltal-
 ványval is lehet küldeni, vagy kívánatra postautánvétellel is küldetnek
 sorsjegyek.

Az első osztály nyere. á m. kékkelhez:
 1 egész eredeti sorsjegy csak 3.50 firt o. ért.
 1 fél " " " 1.75 firt o. ért.
 1 negyed " " " 90 firt o. ért.

Mindenki az államczimerrel ellátott eredeti sorsjegyet kap és
 egyttal a hivatalos sorsolási tervet, melyből minden bővebb nyere. á m.
 huzás után azonnal a megrendelő s hivatalos, az állam czimerrel ellá-
 tott nyere. á m. kékkel megkapja, mely pontosan a nyere. á m. kékkel ille-
 telg a kihuzott számokat tartalmazza.

A nyere. á m. kékkel kifizetése tervszerűen és pontosan államgaranciával történik. Ha netalán a
 megrendelő nem volna megelégedve a sorsolási tervvel, akkor készséggel visszavesszük a sorsjegyeket
 huzás előtt és visszafizetjük az összeget, kívánatra előre is beküldjük ingyen a sorsolási tervet bete-
 kiutés végett.

Mintán ezen új nyere. á m. kékkelhez számos megrendelést várhatunk és hogy ezek pontosan
 teljesíthetők legyenek, kérik a megrendeléseket lehető legkorábban mindenesetre azonban

1884. november 15-ike

előtt, a z aló lirt fő sorsolási irodák egyikiké hez közvet-
 lenül elküldeni.

M. Stein | Valentin & Co.

Steinweg 5
 Hamburg.

Königstrasse 36—38
 Hamburg.

Mindenki nálunk abban az előnyben részesül, hogy a sorsjegyeket közvet-
 lenül és minden közvetítő mellözésével vásárolhatja, ennél fogva nemcsak a hivatalos
 nyere. á m. kékkel megkapja a lehető legrövidebb idő alatt felszólítás nélkül, hanem
 az eredeti sorsjegyeket és a tervszerűen megállapított árban minden felülfizetés nélkül.